

کارکردهای اقتصادی و اجتماعی دریاچه هامون در زندگی مردم سیستان

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۱۲

کد مقاله: ۴۷۰۸۵

زهرة سرگزی^۱

چکیده

سرزمین سیستان زاده رودخانه هیرمند و پرورش‌یافته سخاوت دریاچه هامون است، دریاچه‌ای که معیشت مردم منطقه از جمله صیادان، شکارچیان، دامداران و حصیرباغان به‌طور مستقیم به آن وابسته است و وجود آن برای کل منطقه سیستان حائز اهمیت است. در پژوهش حاضر به بررسی کارکردهای اقتصادی و اجتماعی دریاچه هامون در زندگی مردم سیستان پرداخته خواهد شد که پژوهش آن به روش اسنادی و میدانی صورت گرفته است و محقق علاوه بر استفاده از کتب و منابع مرتبط با موضوع تحقیق، با رفتن به تعدادی از روستاهای سیستان ضمن مصاحبه با افراد، به جمع‌آوری اطلاعات لازم پرداخت. علاوه بر خشک‌سالی‌های دریاچه که چندین بار تکرار شده است، افراد بومی نیز در از بین رفتن نيزارهای آن دخالت داشته و با برداشت بیش از حد نی‌ها و وارد ساختن ماهی‌های غیربومی علف خوار به آن، به تدریج موجبات از میان رفتن این زیست‌بوم را فراهم ساختند و این عوامل باعث شد تا علاوه بر آنکه دریاچه کارکردهای اقتصادی خود را از دست دهد، در بخش اجتماعی نیز تأثیرات منفی از خود بر جای گذارد. بنابراین می‌توان تأثیر متقابل انسان و محیط را بر یکدیگر در زیست‌بوم هامون مشاهده کرد.

واژگان کلیدی: رودخانه هیرمند، دریاچه هامون، سیستان، کارکردهای اقتصادی و اجتماعی

۱- کارشناس ارشد علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، ایران. (zohrehsargazi1@gmail.com)